

De volwassen wantsen verschillen sterk van de larven, wat uit de bijgaande afbeeldingen te zien is. De eerste zijn 18 tot 22 mm lang en zwart van kleur, behalve het voorste deel van het leerachtige deel van de bovenvleugels, dat oranje is gekleurd. Verder zijn de oogen, de zuiger en de sprieten bruin, de laatste met zwarte ringen. Het zichtbare vliesachtige gedeelte der vleugels is bronskleurig. Vooral de spookachtig lange hals geeft het insect een bizar voorkomen. Vermoedelijk is de soortnaam van deze merkwaardige *Reduviide: collaris*, dus *Sycanus collaris* F. De soortnaam heeft — zooals men ziet — betrekking op den zonderlingen langen hals. Of de soort in de vlakte voorkomt is mij niet bekend. Ik vond haar op ongeveer 500 meter in theetuin, in gezelschap van de vroeger vermelde *Mantiden*.

Padang, Juni 1917.

S. LEEFMANS.

EEN MERKWAARDIG GRASGALLETJE.

Van den heer LEEFMANS ontving ik einigen tijd geleden uit Padang een buisje met een paar gallen, waarover ik enkele biezonderheden mede wil delen. In de bijgevoegde figuur is het galletje op natuurlijke grootte weergegeven en zo op het eerste gezicht, zal menigeen denken, wat is dat voor een vreemde bezem. Het is inderdaad ook een vreemd geval. In Salatiga vond ik een dergelijke gal voor het eerst en wel op het bekende vingergras, *Cynodon dactylon*. Op welke grassoort de door de heer LEEFMANS gezonden gal gevormd is weet ik niet, maar toch meen ik er het volgende van te kunnen vertellen.

Deze gallen worden veroorzaakt door een kleine galmug, die de eieren op de bovenkant van de bladeren legt. De larven kruipen dan naar beneden, dringen tussen de jonge bladscheden door en komen zodoende boven het groeipunt terecht. Snijdt men nl. een top van een grasstengel door, bij het suikerriet is dat prachtig te zien, dan ziet men een aantal bladscheden, die om elkaar heengerold liggen en in het midden een kegelvormige massa, die niets anders is, dan het einde van de stengel. Dat is het allerjongste gedeelte, waar de stengel groeit, het zogenaamde vegetatiepunt. Bij het verdergroeien ontwikkelen zich voortdurend nieuwe bladeren, totdat de bloeipluim wordt aangelegd.

Boven dit groeipunt komen dus een aantal larven terecht. Zij vreten nu aan de jonge sappige bladscheden en onder de invloed van deze diertjes houdt de ontwikkeling van het vegetatiepunt op. Des te weelderiger wordt de groei van andere delen van de stengeltop. In de oksels van de bladeren komen namelijk okselknoppen voor welke in het normale geval niet uitgroeien. Onder de invloed van de larven ontwikkelen zich nu een aantal okselknoppen tot heef korte stengeltjes met een paar kleine blaadjes, alles nog opgesloten in de oude bladscheden. Van buiten ziet men er nog weinig van. Alleen een kleine opzwellings verradt de zieke plaats. Nu houdt spoedig ook de groei van deze zijstengeltjes op en er ontstaan nu ook daaraan weer okselknoppen, dus men zou kunnen zeggen secundaire okselknoppen.

En nu is het welletjes denken de larven, ze kruipen naar de groeipunten van deze laatste knoppen en laten zich door het eerste blad, dat daaruit ontstaat, omsluiten. Dit blad wordt dan een kokertje, waarin de larve een woning en voedsel vindt, want het knabbelt de wanden van de koker op.

De gal is bovendien veel dikker geworden en de oude bladscheden zijn bolvormig uitgezet. Men kan aan die bladscheden echter nog zien hoe mooi afwisselend de bladstand van de bladeren van een gras is. De larven eten net zolang tot ze volwassen zijn en dan eerst begint een eigenaardig groeiproces. Tot nu toe zijn al die okselknoppen met de in gallen veranderde blaadjes door de oude bladscheden omsloten gebleven. Van buiten is dus nog niets anders te zien, dan een groote opzwellings. Maar zodra de larven verpopt

zijn, gaan de galletjes uitgroeien en zij worden tot lange dunne kokertjes, die de bovenkant van de bladscheden uit elkaar duwen en zo een hele bos vormen. Dan is de gal zo geworden, als in de figuur is afgebeeld. De pop blijft enkele weken rusten, werkt zich naar boven toe, maakt vlak onder de top een gaatje en de nieuwe galmug komt ter wereld.

En daarmee is de geschiedenis van de ontwikkeling van deze wonderlike afwijking verteld.

D. v. L.